

№32 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

2017 жылғы 25 қазан

Алматы қ.

1. 2017 жылғы қыркүйектегі инфляция және инфляциялық күтулер

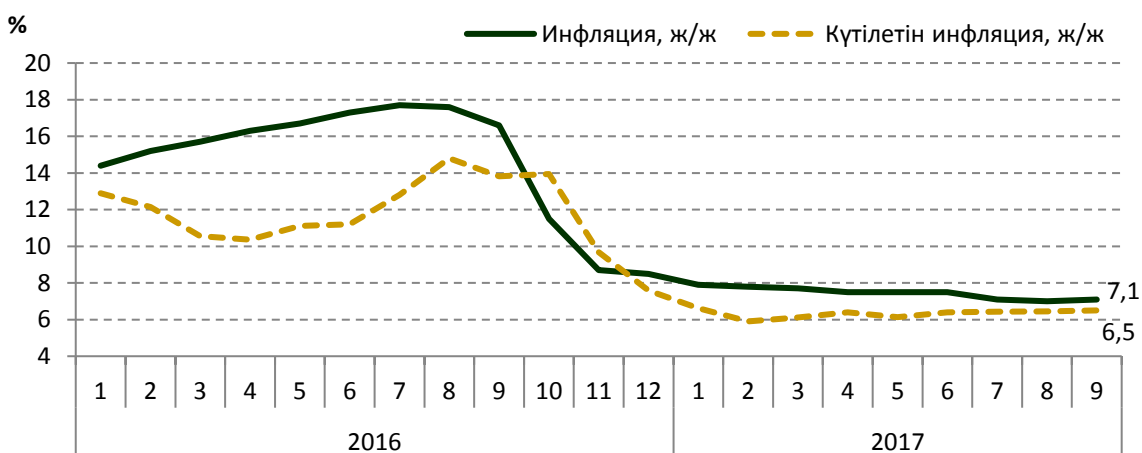
Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша инфляция 2017 жылғы қыркүйекте 0,3%, ағымдағы жылдың басынан бері – 4,2% (өткен жылғы қаңтар-қыркүйекте – 5,6%) болды.

Жылдық инфляция 7,1% деңгейде қалыптасты және Ұлттық Банктің 2017 жылға арналған 6-8% нысаналы дәлізі шегінде тұр. Инфляцияның құрылымында көбінесе азық-түлікке жатпайтын құрауыш – жылдық көрсеткіште 8,2%-ға қымбаттады, азық-түлік тауарлары және ақылы қызмет көрсету бағасының жылдық өсуі, тиісінше 7,8% және 5,2% болды.

2017 жылғы қыркүйекте халық арасында жүргізілген пікіртерім нәтижелері бойынша инфляцияның бір жылдан кейін күтілетін сандық бағасы алдыңғы аймен салыстырғанда өзгерген жоқ және 6,5% болды (1-график).

1-график

Инфляция және күтілетін инфляция

Дереккөзі: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті, GfK Kazakhstan

2. 2017 жылғы 1-жартыжылдықтың қорытындылары бойынша төлем балансы

2017 жылғы 1-жартыжылдықтың қорытындылары бойынша ағымдағы шоттың тапшылығы өткен жылғы осындай кезеңмен салыстырғанда 2,9 млрд. АҚШ долларына (ІЖӨ-ге 4,3%) дейін 25,8%-ға төмендеді. 2017 жылғы 2-тоқсанда 1,5 млрд. АҚШ доллары мөлшеріндегі тапшылық 2016 жылғы 2-тоқсандағы көрсеткішпен салыстырғанда 45,7%-ға төмен болып қалыптасты.

Тауарлар экспорты 2016 жылғы 1-жартыжылдықтағы көрсеткішпен салыстырғанда 37,0%-ға ұлғайып, 23,4 млрд. АҚШ доллары болды, оның ішінде мұнай және газ конденсаты экспортының құны 45,6%-ға өсті.

Тауарлар импорты 14,9 млрд. АҚШ долларына дейін 17,3%-ға ұлғайды. Импорт құнының өсуі негізгі тауар номенклатурасының барлық топтары бойынша болды. Ең көп ұлғаю аралық өнеркәсіптік тұтыну тауарларын 19,2%-ға (ресми импорттан 36,6%) және азық-түлікке жатпайтын тұтыну тауарларын 27,5%-ға әкелу бойынша болды.

Сауда балансының профициті 2016 жылғы 1-жартыжылдықтағы көрсеткішпен салыстырғанда 2 еседей ұлғайып, 8,5 млрд. АҚШ доллары болды.

Шикізат экспортынан кірістердің өсу салдары бейрезиденттердің тікелей инвестициялардан кірістерінің 8,3 млрд. АҚШ долларына дейін 1,5 есе өсуі болды. Нәтижесінде инвестициялық кірістердің теріс сальдосы 8,6 млрд. АҚШ доллары болды, бұл 2016 жылғы 1-жартыжылдыққа қарағанда 49%-ға көп.

Қаржы шоты бойынша капиталдың таза ағыны (Ұлттық Банктің резервтік активтерімен операцияларды қоспағанда) 2017 жылғы 1-жартыжылдықта 2,5 млрд. АҚШ доллары болды.

Есепті жартыжылдықта төлем балансын қаржыландырудың негізгі көзі тікелей және портфельдік инвестициялар болды. Тікелей инвестициялар бойынша таза ағын 3,2 млрд. АҚШ доллары болып қалыптасты. Шетелдік тікелей инвестициялардың Қазақстанға жалпы ағыны кірістерді қайта инвестициялау және шетелдік тікелей инвестициялардан фирмааралық қарыз алып пайдаланудың өсуі салдарынан 2016 жылғы 1-жартыжылдықпен салыстырғанда 8,6%-ға ұлғайып, 10,5 млрд. АҚШ долл. болды. Қазақстанға тікелей инвестициялар негізінен мұнай-газ секторының және металлургия өнеркәсібінің кәсіпорындарына жүзеге асырылды.

Портфельдік инвестициялар бойынша 2,1 млрд. АҚШ долл. капиталдың таза әкелінуі қалыптасты, ол негізінен, қазақстандық резиденттердің халықаралық нарықтарында еурооблигациялар шығару арқылы қаражат тартуы, сондай-ақ бейрезиденттердің қайталама нарықта Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноттарын сатып алуы есебінен қалыптасты.

Басқа инвестициялар бойынша 2017 жылғы 1-жартыжылдықта 2,7 млрд. АҚШ долл. нетто-әкетілуі байқалды, бұл көбінесе банктік емес ұйымдардың шетелдік шоттардағы қысқа мерзімді активтерінің өсуімен және банктердің және банктік емес ұйымдардың ұзақ мерзімді қарыздар бойынша міндеттемелерді өтеуімен қамтамасыз етілді.

2017 жылғы 1 шілдеде **Қазақстан Республикасының сыртқы борышы** 167,9 млрд. АҚШ доллары болды, оның 7,9%-ы немесе 13,2 млрд. АҚШ доллары – бұл мемлекеттік сектордың сыртқы борышы, 3,7%-ы немесе 6,2 млрд. АҚШ доллары – «Банктер» секторының сыртқы борышы, 25,2%-ы немесе 42,4 млрд. АҚШ доллары – «Басқа секторлардың» тікелей инвестицияларға байланысты емес берешегі. Қалған 63,2%-ы немесе 106,1 млрд. АҚШ доллары осы сектордың фирмааралық берешегін құрайды.

2017 жылғы 1 - жартыжылдықта елдің сыртқы борышының көлемі 4,2 млрд. АҚШ долларына, оның ішінде 2017 жылғы 2-тоқсанда 2,4 млрд. АҚШ долларына ұлғайды.

Мемлекеттік сектордың сыртқы борышы, негізінен халықаралық капитал нарығында шығарылған тәуелсіз еурооблигациялар құнының өсуі және бейрезиденттер тарапынан Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноттарына деген сұраныстың артуы есебінен 0,4 млрд. АҚШ долларына өсті.

«Банктердің» (екінші деңгейдегі банктер және «Қазақстанның Даму банкі» АҚ) сыртқы міндеттемелері еурооблигацияларды және қолданыстағы сыртқы қарыздарды жоспарлы өтеу салдарынан 1,0 млрд. АҚШ долларына қысқарды. «Басқа секторлардың»

үлестес емес бейрезиденттер алдындағы сыртқы борышы, негізінен 2017 жылғы 2-тоқсанда «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-тың орта мерзімді ауқымды ноттарды шығару бағдарламасы шеңберінде еурооблигациялардың 5, 10, және 30 жылдық шығарылымдарын орналастыруы есебінен 3,0 млрд. АҚШ долларына ұлғайды.

Фирмаралық берешек, негізінен мұнай-газ жобаларын бұдан әрі қаржыландыру және тікелей инвесторлар алдындағы төленбеген дивидендтер және қарыздар бойынша сыйақы бойынша берешектің өсуі есебінен 1,8 млрд. АҚШ долларына өсті.

Ішкі жалпы өнімнің (ІЖӨ) және тауарлар мен қызметтер экспорты (ТҚЭ) көлемінің өсуі сыртқы борыштың салыстырмалы түрдегі өлшемдерінің жақсаруына себепші болды: 2017 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша сыртқы борыштың ІЖӨ-ге қатынасы 112,4% (2016 жылдың соңында 119,3%), ал сыртқы борыштың ТҚЭ қатынасы – 336,6% (375,8%) болды.

2017 жылғы 1-жартыжылдықта Қазақстанның таза сыртқы борышы 3,1 млрд. АҚШ долларына 41,2 млрд. АҚШ долларына дейін (ІЖӨ-ге қатысты 27,6%) ұлғайды. Мемлекеттік сектор бұрынғыдай қалған әлемге қатысты таза кредитор позициясын, «Басқа секторлар» және «Банктер» секторы – таза борышкер позициясын сақтап отыр.

3. 2017 жылғы қыркүйектегі халықаралық резервтер және ақша агрегаттары

2017 жылғы қыркүйекте Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 32,5 млрд. АҚШ долларын (0,3%-ға төмендеу) құрады. Шетел валютасындағы активтер 20,6 млрд. АҚШ долларына дейін 0,4%-ға (немесе 74,5 млн. АҚШ долларына) төмендеді, алтындағы активтер жүргізілген операциялар және оның бағасының 1,4%-ға төмендеуі нәтижесінде 12,0 млрд. АҚШ долларына дейін 0,2%-ға (немесе 21,4 млн. АҚШ долларына) төмендеді.

Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін (56,8 млрд. АҚШ доллары) қоса алғанда, 2017 жылғы қыркүйектің соңында елдің халықаралық резервтері тұтастай алғанда, 89,4 млрд. АҚШ доллары болды.

Ішкі валюта нарығындағы өктемдіктер, банктердің шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарындағы қалдықтардың төмендеуі, Ұлттық қордың активтерін толықтыру және Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялар жүргізу Үкіметтің Ұлттық Банктегі шоттарына валютаның түсуімен ішінара бейтараптандырылды.

2017 жылғы қыркүйекте ақша базасы 13,6%-ға кеңейіп, 6 068,0 млрд. теңге болды. Тар ақша базасы, яғни екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі мерзімді депозиттерін есептемегендегі ақша базасы, 5 669,2 млрд. теңгеге дейін 12,3%-ға кеңейді.

2017 жылғы қыркүйекте ақша массасы 20 508,5 млрд. теңгеге дейін 5,3%-ға өсті, айналыстағы қолма-қол ақша 1 816,1 млрд. теңгеге дейін 0,2%-ға аздап төмендеді.

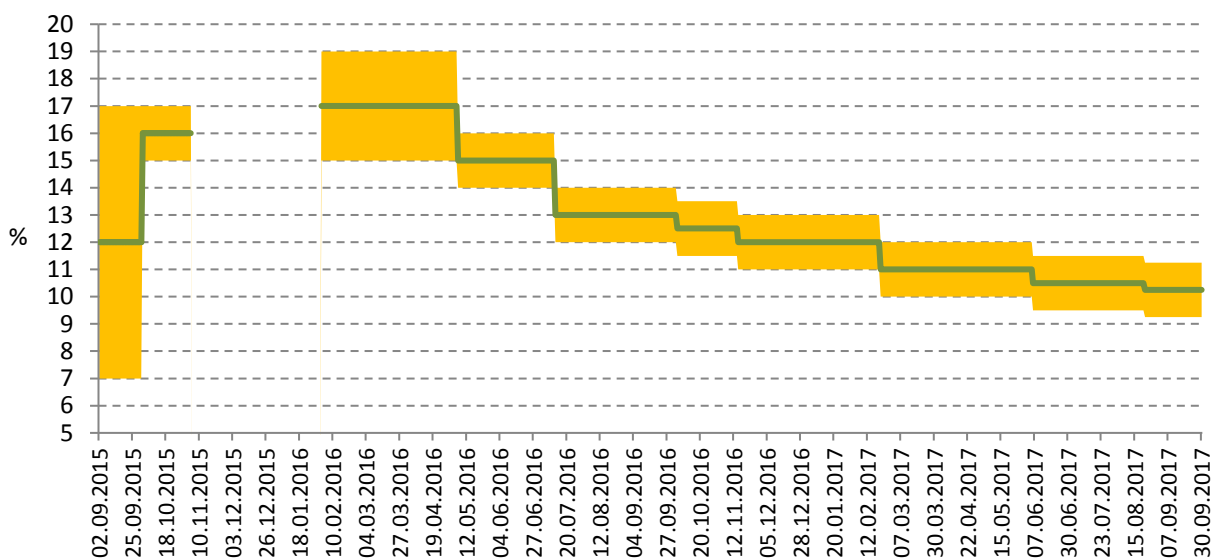
4. Ұлттық Банктің ақша-кредит саясаты саласындағы операциялары

Ұлттық Банктің ағымдағы жылғы 9 қазандағы шешімімен **базалық мөлшерлеме +/- 1%¹** дәлізбен жылдық 10,25% деңгейде сақталды (2-график).

---

¹ Бір уақытта ұқсас деңгейге дейін (10,25%) ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесі де төмендейді.

2-график

Базалық мөлшерлеменің және оның пайыздық дәлізінің серпіні

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноттары. Қысқа мерзімді ноттар эмиссиясының көлемі 2017 жылғы қыркүйекте 5 519,4 млрд. теңгені құрады. 27 аукцион өткізілді, оның ішінде 20 аукцион 4 819,6 млрд. теңге сомаға 7 күндік ноттарды орналастыру бойынша, 4 аукцион 591,2 млрд. теңге сомаға 1 айлық ноттарды орналастыру бойынша, 1 аукцион 60,4 млрд. теңге сомаға 3 айлық ноттарды орналастыру бойынша, 1 аукцион 28,7 млрд. теңге сомаға 6 айлық ноттарды орналастыру бойынша және 1 аукцион 19,6 млрд. теңге сомаға 1 жылдық ноттарды орналастыру бойынша өткізілді.

Орналастырылған 7 күндік ноттар бойынша орташа алынған кірістілік 9,40%-ды, 1 айлық ноттар бойынша 9,32%-ды, 3 айлық ноттар бойынша 9,14%-ды, 6 айлық ноттар бойынша 9,05%-ды, 1 жылдық ноттар бойынша 8,84%-ды құрады.

Айналыстағы ноттардың көлемі 2017 жылғы қыркүйектің соңында 2 741,2 млрд. теңгені құрады.

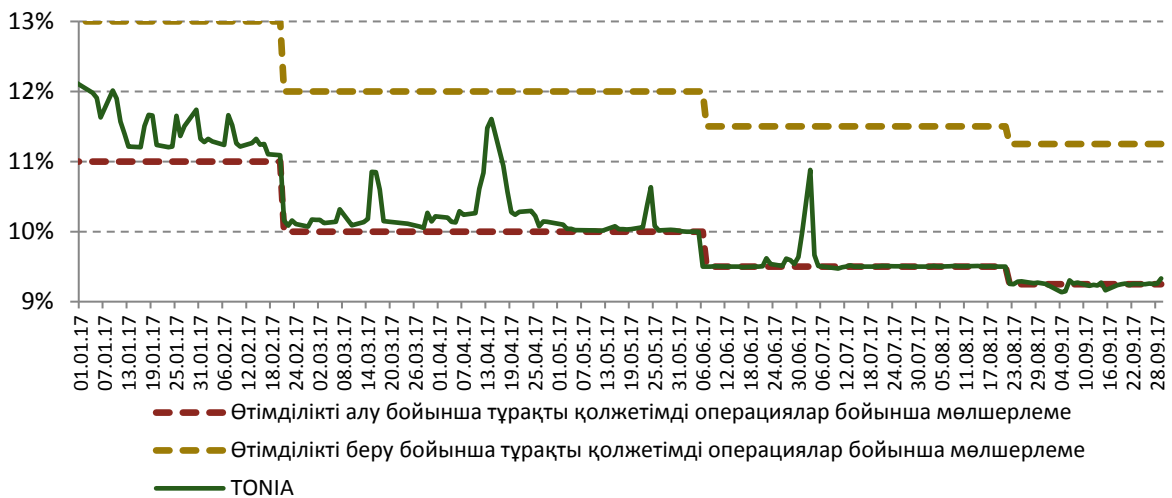
Тұрақты қолжетімді ақша-кредит саясатының құралдары. 2017 жылғы қыркүйектің соңында тікелей РЕПО операциялары бойынша Ұлттық Банктің ашық позициясының көлемі 128,5 млрд. теңге, кері РЕПО операциялары бойынша – 175,2 млрд. теңге болды, Ұлттық Банктегі банктік депозиттердің көлемі – 359,8 млрд. теңгені құрады.

Ашық нарықтағы операциялар бойынша және тұрақты қолжетімді құралдар бойынша Ұлттық Банктің ақша нарығындағы операцияларының теріс сальдосы (Ұлттық Банктің ашық позициясы) бір айда аздап өсті және қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша 1,5 трлн. теңге болды.

Ақша нарығында ақша-кредит саясатының операцияларын жүргізу кезінде таргеттелетін (нысаналы) мөлшерлеме болып табылатын TONIA индикаторы² автоматты Репо секторында теңгелік өтімділікті ұсынудың өсуіне қарай қыркүйекте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесінің пайыздық дәлізінің төменгі шегінен төмендеп түсті (4-график). Орташа алынған мән жылдық 9,24% (2017 жылғы тамызда – 9,42%) болды. 22 қыркүйектен бастап TONIA индикаторы базалық мөлшерлеменің пайыздық дәлізінің шегінде тұрақты тұр.

² биржада МБҚ-мен автоматты РЕПО секторында жасалған, РЕПО-ны мерзімі бір жұмыс күніне ашу мәмілелері бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме

3-график
Таргеттелетін индикатор серпіні, %

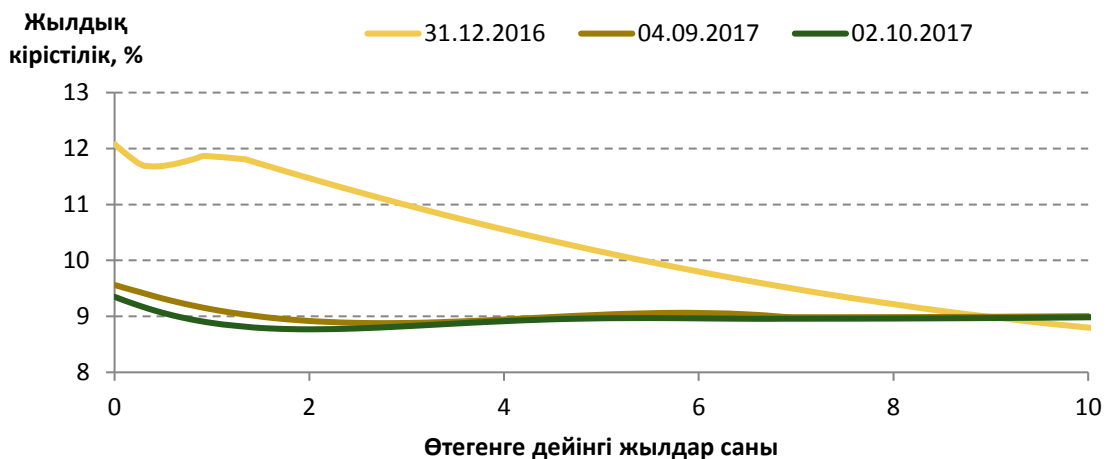

Кірістілік қисығын қалыптастыру. 2017 жылғы қыркүйекте Қазақстан Республикасының Қаржы министрілігі 2-ден 4 жылға дейінгі өтеу мерзімімен 7,1 млрд. теңге сомаға мемлекеттік бағалы қағаздарды орналастырды.

Жоғарыда көрсетілген іс-әрекеттердің нәтижесінде қисықтың қысқа мерзімді және орта мерзімді секторларының бойымен кірістіліктің төмендеуі орын алды. 2016 жылы байқалған кірістілік қисығының инверсиялық нысаны біртіндеп классикалық қалыпты үдемелі айқын түрді қабылдап келеді.

Пайыздық мөлшерлемелер бойынша құрылатын бенчмарк қор нарығының жандануына мүмкіндік жасайды, әртүрлі айналыс мерзімдері бар қаржы құралдарының бағасын белгілеу кезіндегі бағдарларды айқындайды, бұл Қазақстандағы кредиттік белсенділіктің өсуіне және қаржы нарығына оң әсер етуге тиіс (4-график).

4-график
Кірістіліктің тәуекелсіз қисығының өзгеруі

5. 2017 жылғы қыркүйектегі валюта нарығы

2017 жылғы қыркүйекте теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 334,29-341,61 теңге аралығында өзгерді. 2017 жылғы қыркүйектің соңында теңгенің АҚШ долларына қатысты биржалық бағамы бір айда 1,2%-ға (жыл басынан бастап 2,4%-ға) әлсіреп, бір АҚШ доллары үшін 341,19 теңге болды.

2017 жылғы қыркүйекте KZT/USD валюталық жұбы бойынша операциялардың жалпы көлемі 15,0 млрд. АҚШ долларын (өсім 1,1%) құрады, оның ішінде Қазақстан қор биржасындағы биржалық сауда-саттықтың көлемі 3,4 млрд. АҚШ долларын (12,2%-ға төмендеу), биржадан тыс валюта нарығындағы операциялардың көлемі 11,6 млрд. АҚШ долларын (өсім 5,7%) құрады.

Қолма-қол АҚШ долларын айырбастау пункттерінде нетто-сатып алу көлемі 555,4 млн. АҚШ долларын (бір айда төмендеу 36,7%) құрады.

6. 2017 жылғы қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің көлемі 2017 жылғы қыркүйектің соңында 18 692,4 млрд. теңгені (өсу 5,9%-ға) құрады. Заңды тұлғалардың депозиттері 10 573,0 млрд. теңгеге дейін 10,0%-ға, жеке тұлғалардың депозиттері 8 119,4 млрд. теңгеге дейін 1,0%-ға ұлғайды.

Ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі бір айда 9 581,0 млрд. теңгеге дейін 9,3%-ға, шетел валютасындағы депозиттер 9 111,5 млрд. теңгеге дейін 2,5%-ға ұлғайды. Долларлану деңгейі қыркүйектің соңында 48,7%-ды құрады (тамызда 50,3 %).

Заңды тұлғалардың ұлттық валютадағы депозиттері 2017 жылғы қыркүйекте 6 077,4 млрд. теңгеге дейін 14,9%-ға, шетел валютасындағы депозиттер 4 495,6 млрд. теңгеге дейін 3,9%-ға (заңды тұлғалар депозиттерінің 42,5%-ы) ұлғайды.

Жеке тұлғалардың теңгедегі депозиттері 3 503,6 млрд. теңгеге дейін 0,8%-ға, шетел валютасындағы депозиттері 4 615,8 млрд. теңгеге дейін 1,2%-ға (жеке тұлғалар депозиттерінің 56,8%-ы) өсті.

Мерзімді депозиттердің көлемі бір айда іс жүзінде өзгермей, 12 345,2 млрд. теңге болды (0,1%-ға өсті). Олардың құрылымында ұлттық валютамен салымдар 5 920,5 млрд. теңге, шетел валютасымен – 6 424,8 млрд. теңге болды.

Банктік емес заңды тұлғалардың ұлттық валютадағы мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 8,1% (2016 жылғы желтоқсанда – 10,5%), жеке тұлғалардың депозиттері бойынша 12,1% (12,2%) деңгейінде қалыптасты.

7. 2017 жылғы қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеуінің көлемі 2017 жылғы қыркүйектің соңында 13 222,5 млрд. теңгені құрады (бір ай ішінде 1,4%-ға өсті). 2017 жылғы қыркүйекте заңды тұлғаларға берілген кредиттердің көлемі 8 779,3 млрд. теңгеге дейін 1,4%-ға, жеке тұлғаларға берілген кредиттер көлемі 4 443,2 млрд. теңгеге дейін 1,5%-ға ұлғайды.

Ұлттық валютамен берілген кредиттердің көлемі бір айда 9 485,3 млрд. теңгеге дейін 2,5%-ға ұлғайды. Олардың құрылымында заңды тұлғаларға берілген кредиттер 3,2%-ға, ал жеке тұлғаларға берілген кредиттер 1,6%-ға өсті. Шетел валютасымен берілген кредиттердің көлемі 3 737,2 млрд. теңгеге дейін 1,2%-ға азайды, оның ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттер 1,3%-ға, жеке тұлғаларға берілген кредиттер 0,4%-ға азайды. Теңгемен берілген кредиттердің үлес салмағы бір айда 71,0%-дан 71,7%-ға дейін ұлғайды.

Ұзақ мерзімді кредиттер көлемі 11 107,6 млрд. теңгеге дейін 1,3%-ға ұлғайды, қысқа мерзімді кредиттер көлемі 2 115,0 млрд. теңгеге дейін 2,1%-ға ұлғайды.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 3 133,9 млрд. теңгеге (0,4%-ға) шамалы (экономикаға берілген кредиттердің жалпы көлемінің 23,7%) төмендеді.

Салалар бойынша банктердің экономикаға берген кредиттерінің ең қомақты сомасы сауда (жалпы көлемдегі үлесі – 18,3%), өнеркәсіп (14,3%), құрылыс (7,5%), ауыл шаруашылығы (5,9%) және көлік (4,5%) сияқты салаларға тиесілі.

2017 жылғы қыркүйекте банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 13,1% (2016 жылғы желтоқсанда – 14,5%), жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 18,8% (18,4%) болды.

8. 2017 жылғы қаңтар-қыркүйектегі төлем жүйелері

2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының аумағында 19 төлем жүйесі, оның ішінде Ұлттық Банктің төлем жүйелері, ақша аудару жүйелері, төлем карточкаларының жүйелері мен өзге де төлем жүйелері жұмыс істейді.

2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте Ұлттық Банктің төлем жүйелері (Банкаралық ақша аудару жүйесі мен Банкаралық клиринг жүйесі) арқылы 643,4 трлн. теңге сомаға 26,4 млн. транзакция жүргізілді (2016 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда төлемдердің саны 0,6%-ға азайды, төлемдер сомасы 49,2%-ға ұлғайды). Орташа алғанда, бір күн ішінде аталған төлем жүйелері арқылы 3,5 трлн. теңге сомаға 145,3 мың транзакция жүргізіледі.

2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте ақша аудару жүйелері арқылы 361,6 млрд. теңге сомасына 1,9 млн. транзакция жүргізілді (жөнелтілді), 2016 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда ақша аудару көлемінің өсуі 24,0%-ды құрады. Көп жағдайда, аталған жүйелерді ел тұрғындары Қазақстаннан тыс жерлерге ақша аудару үшін пайдаланады – жүйе арқылы жөнелтілген транзакциялардың жалпы санынан 92,1% (1,8 млн. транзакция) және жалпы сомасынан 95,8%-ын (346,4 млрд. теңгені) құрады.

Қазақстандық эмитенттердің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операциялардың көлемі 2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте 9,6 трлн. теңге сомасына 323,7 млн. транзакцияны құрады (2016 жылғы осыған ұқсас кезеңмен салыстырғанда транзакциялар саны 36%-ға, ал сомасы – 29%-ға ұлғайды). Бұл ретте, өткен жылдың осындай кезеңімен салыстырғанда қазақстандық эмитенттердің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операциялардың жалпы құрылымында қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер үлесі 47,0%-ға дейін (2016 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 35,4%) өсті, қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер көлемінің үлесі 20,4%-ға (15,1%) дейін ұлғайды.

2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасында төлем карточкаларының шығарылымын 25 банк пен «Қазпочта» АҚ жүзеге асырды, эмиссияланған және таратылған төлем карточкаларының жалпы саны 17,9 млн. бірлікті құрады. 2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша төлем карточкаларына қызмет көрсету желісі төмендегідей болды: 9,7 мың банкомат, 121,3 мың POS-терминал, 864 банк дүңгіршегі. Бұл ретте, 2017 жылғы 1 қазанда Қазақстанда төлем жасауға төлем карточкаларын қабылдайтын 74,4 мың сауда кәсіпорны жұмыс істеді, бұл 2016 жылғы 1 қазандағы олардың санынан 20,2%-ға асты.

9. 2017 жылғы қыркүйектегі банк секторы

2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банк секторын 33 банк құрайды.

Банк секторының жиынтық активтері 2017 жылғы 1 қазанға 24 443,5 млрд. теңгені (төмендеу жыл басынан 4,4%) құрады. Активтердің құрылымында ең көп үлесті кредиттер – 51,9%, бағалы қағаздар портфелі – 16,1%, қолма-қол ақша, тазартылған бағалы металдар мен корреспонденттік шоттар – 13,5% иеленді.

90 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар кредиттердің (NPL) көлемі 1 772,3 млрд. теңгені немесе несие портфелінің 12,7%-ын құрады.

Несие портфелі бойынша провизиялар 2 214,6 млрд. теңге немесе несие портфелінің 15,9%-ы (2017 жылдың басында – 1 642,9 млрд. теңге немесе 10,6%) мөлшерінде қалыптастырылды.

Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің мөлшері 2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 21 571,0 млрд. теңгені (төмендеу жыл басынан бері 5,0%) құрады. Банктер міндеттемелерінің құрылымында ең жоғары үлесті клиенттердің салымдары – 80,3%, айналысқа шығарылған бағалы қағаздар – 6,3%, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған қарыздар – 4,0% иеленеді.

Жиынтық міндеттемелерде банктердің Қазақстан Республикасының бейрезиденттері алдындағы міндеттемелері 2017 жылдың басымен салыстырғанда 7,4%-дан 5,8%-ға дейін (1 255,5 млрд. теңгеге дейін) төмендеді.

2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша банк секторының жиынтық меншікті капиталы 2017 жылғы қаңтар-қыркүйек аралығында 1,1%-ға ұлғайып, 2 872,5 млрд. теңге болды.

Екінші деңгейдегі банктердің резервтерді (провизияларды) қалыптастыруымен (ағымдағы шығыстардың ағымдағы кірістерден артуы) негізделген таза зиян 122,8 млрд. теңгені құрады.

Екінші деңгейдегі банктердің таза пайыздық маржасы және пайыздық спрэді 2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша тиісінше 5,17% және 4,31% болды.

10. 2017 жылғы қыркүйектегі сақтандыру секторы

2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру секторында 32 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жұмыс істейді.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 2017 жылғы 1 қазанға 923,8 млрд. теңге (өсу жыл басынан 7,8%) болды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының міндеттемелері 497,5 млрд. теңге болды, жыл басынан бері 9,4%-ға өсті.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырған сақтандыру резервтерінің көлемі жыл басынан бері 10,4%-ға өсіп, 455,8 млрд. теңгені құрады.

Меншікті капитал 426,2 млрд. теңгені (өсу жыл басынан 6,0%) құрады.

Сақтандыру сыйлықақылары 2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 2016 жылғы осындай көрсеткішпен салыстырғанда 4,4%-ға ұлғайды және 289,2 млрд. теңге құрады, оның ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 259,5 млрд. теңге болды.

2017 жылғы тоғыз айдың қорытындысы бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары, 2016 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 48,4 млрд. тенгеге дейін 25,8%-ға ұлғайды. Жиынтық сақтандыру сыйлықақыларында «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының үлесі 2016 жылғы 1 қазандағы 13,9%-бен салыстырғанда 16,7% болды.

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 103,9 млрд. теңгені немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 35,9%-ын құрады. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының 84,3%-ы Қазақстан Республикасы бейрезиденттерінің қайта сақтандыруына берілді.

2017 жылдың басынан бері төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 55,2 млрд. теңге болды, бұл 2016 жылғы осыған ұқсас кезеңнен 14,4%-ға аз.

11. 2017 жылғы қаңтар-қыркүйектегі зейнетақы жүйесі

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары 2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте 853,3 млрд. теңгеге (12,8%) ұлғайып, 2017 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 7 538,5 млрд. теңгені құрады.

2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте зейнетақы активтерін 462,2 млрд. теңгеге инвестициялаудан «таза» кіріс ұлғайды, ол 2017 жылғы 1 қазанға 2 686,5 млрд. теңгені құрады.

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылардың жеке зейнетақы шоттарының саны (зейнетақы жинақтары жоқ ЖЗШ-ны есептемегенде) 2017 жылғы 1 қазанға 9,4 млн. шотты құрады.

Зейнетақы төлемдерінің сомасы 2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте 161,6 млрд. теңгені құрады.

БЖЗҚ-ның жиынтық инвестициялық портфелінің негізгі үлесін 2017 жылғы 1 қазанға бұрынғыдай, ҚР-ның мемлекеттік бағалы қағаздары мен ҚР эмитенттерінің корпоративтік бағалы қағаздары құрайды (зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің тиісінше 43,1%-ы және 31,0%-ы).

Толығырақ ақпаратты мына телефондар арқылы алуға болады

+7 (727) 270 45 85

+7 (727) 330 24 97

e-mail: press@nationalbank.kz

<http://www.nationalbank.kz>